

Geopolitieke onrust, oplopende netkosten en netcongestie: het einde van de storm?

Ook dit jaar blijft cogeneratie of warmte-krachtkoppeling (WKK) zich in een woelige periode bevinden, en dit zowel voor de gebruikers van de technologie als voor de leveranciers van WKK-gerelateerde goederen en diensten. Energieprijzen, onze afhankelijkheid van import uit instabiele regio's, de toenemende noodzaak om het elektriciteitsnet te versterken en de hieraan gekoppelde stijging van de netkosten, een opkomende netcongestieproblematiek. Topics die tegelijkertijd uitdagingen als opportuniteiten bieden voor cogeneratie. Steeds meer WKK-gebruikers houden hun WKK-installaties tegen het licht in het kader van de energietransitie, alsook de toenemende maatschappelijke behoefte aan flexibele, stuurbare elektriciteitsproductie uit stockeerbare energiebronnen. Daarbij zien we in de resultaten van onze bevraging de vraag om beleidsmatig meer in te zetten op elektrificatie en systeemdenken, waarbij cogeneratie, warmtepompen en warmtenetten niet als concurrenten worden beschouwd, maar als complementaire bouwstenen van één geïntegreerd energiesysteem. Hieronder vindt u een samenvatting van de algemene bevindingen omtrent cogeneratie.

De uitgebreide resultaten kan u terugvinden op onze [ledenpagina](#).

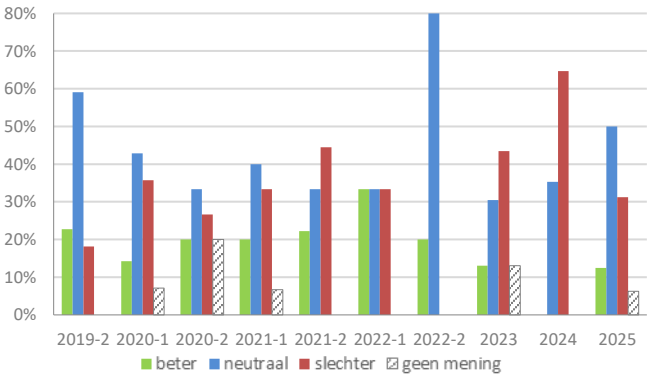
GEBRUIKERS

De nominale elektrische vermogens onder de respondenten kende net als vorig jaar een brede spreiding, met het grootste aandeel (39%) behorende tot de categorie 1- 5 MW_e. Zo'n 64% van de respondenten maakt gebruik van een WKK-installatie van het type motor. De installaties maken gebruik van diverse brandstoffen waaronder aardgas (47%), biogas (42%) en biomassa (5%). 58% van de respondenten ontving warmte-krachtcertificaten in het jaar 2025.

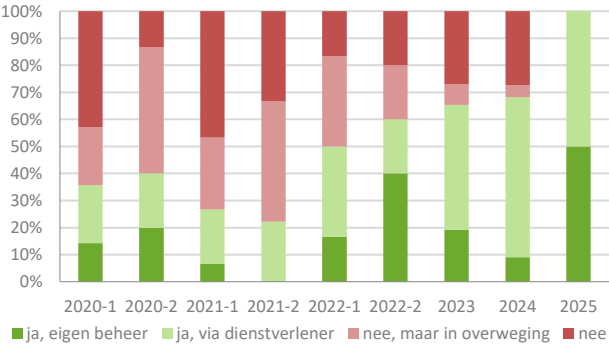
De helft van de respondenten gaf een status quo aan inzake de rentabiliteit ten opzichte van het jaar voordien, terwijl zo'n 31% een daling ervaarde. Alle respondenten gaven aan hun installatie(s) in te zetten voor flexibiliteitsdiensten, in eigen beheer of via een dienstverlener. Voor de komende jaren zien de respondenten het meeste economisch potentieel in het verhogen van het eigenverbruik en de sturing van het verbruik in functie van de dynamische prijzen.

Over het algemeen staan de respondenten (ten opzichte van de vorige editie) minder negatief ten opzichte van de vraag of ze onder de huidige omstandigheden opnieuw zouden investeren in een WKK-installatie, al is slechts 27% volledig overtuigd om opnieuw te investeren in een WKK-installatie. Op korte termijn zien we dat bij de respondenten die de komende twee tot drie jaar overwegen om hun WKK-installatie te vervangen, zo'n 33% aangeeft om hun bestaande installatie te vervangen door een nieuwe WKK-installatie, terwijl 33% een WKK-installatie overweegt in combinatie met power-to-heat technologieën (elektrische ketel, warmtepomp eventueel met damp-recompressie). De overige 33% geeft echter aan wellicht terug te grijpen naar de minder energie-efficiënte verbrandingsketel.

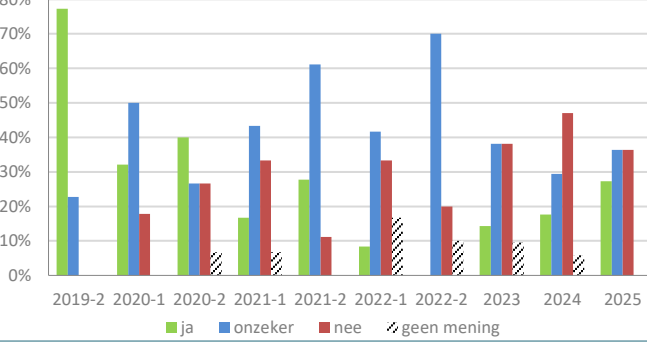
Rentabiliteit afgelopen 12 maanden

Wordt de installatie ingezet op de flexibiliteitsmarkt?

Opnieuw investeren in een WKK ?

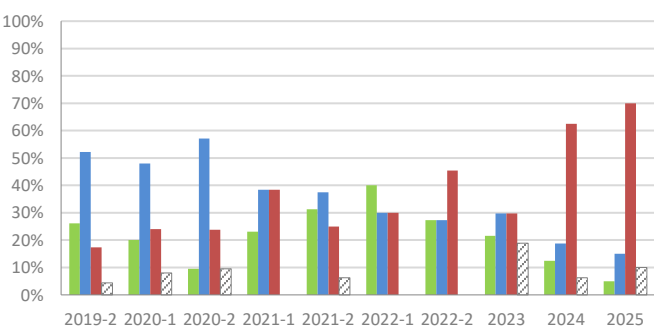

LEVERANCIERS VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

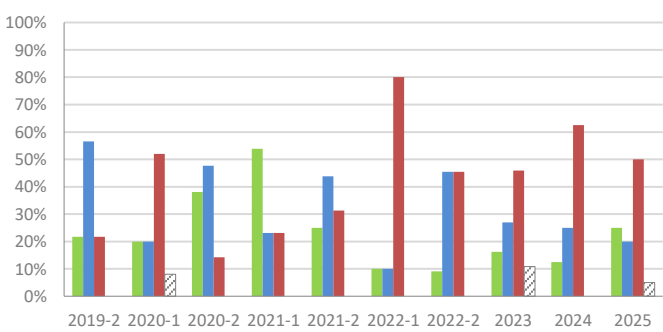
De respondenten binnen deze categorie omvatten leveranciers, fabrikanten, studie bureau's, onderhoudsfirma's, maar ook dienstverleners zoals bijvoorbeeld ESCO's en aggregatoren. De respondenten vertegenwoordigen samen alle vermogenranges, brandstoffen en technologieën.

Wat de **omzet** betreft van de **afgelopen 12 maanden** ten opzichte van het voorgaande jaar, ervaren steeds meer respondenten een daling in omzet. Naar de toekomst verwacht de helft van de respondenten een verdere daling in omzet, al neemt het aandeel dat een stijging verwacht toe. Daarbij wordt er verwezen naar onder meer de opkomende netcongestieproblematiek en de voordelen van decentrale stuurbare elektriciteitsproductie in deze context.

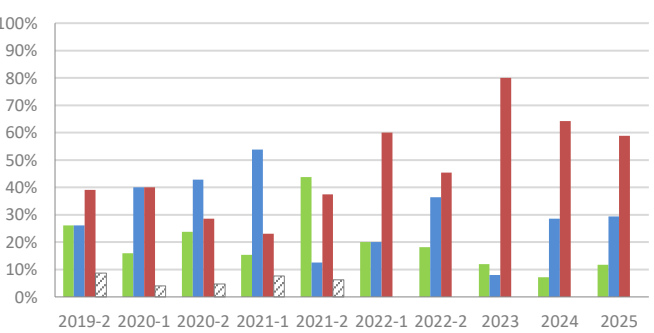
Omzet van afgelopen 12 maanden

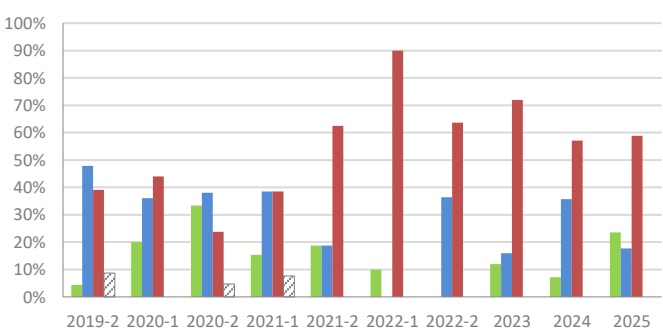
Verwachte omzet voor komende 12 maanden

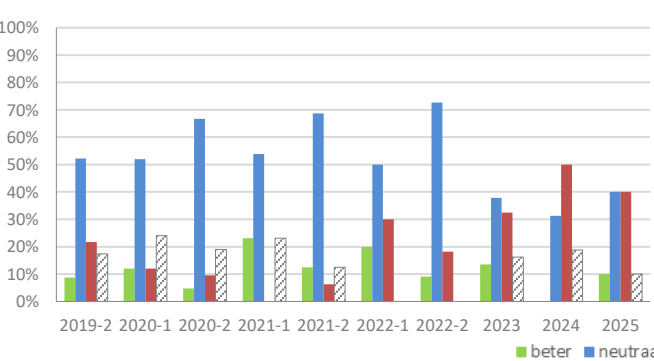
Klanteninteresse van afgelopen 12 maanden

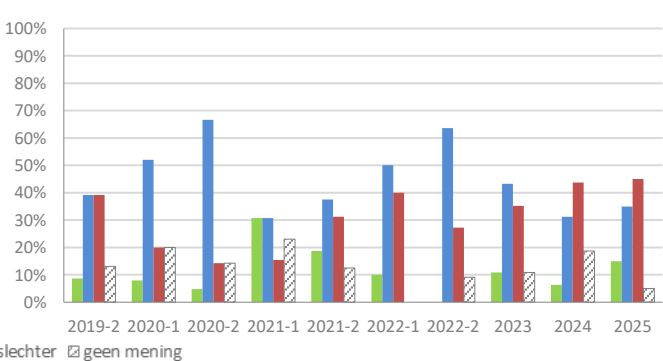
Verwachte klanteninteresse voor komende 12 maanden

Rentabiliteit van afgelopen 12 maanden

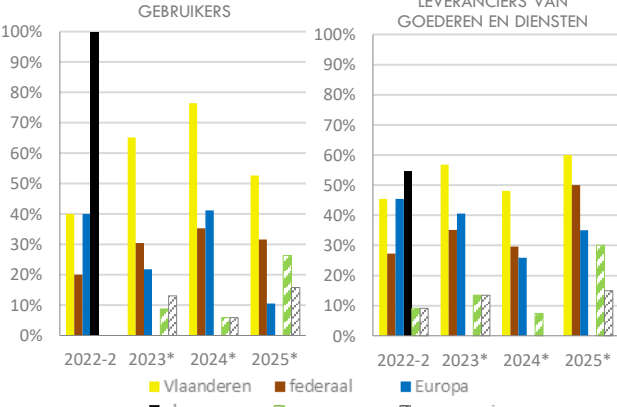

Verwachte rentabiliteit voor komende 12 maanden

BEZORDHEDEN OM BELEID

Op welk niveau maakt u zich zorgen om het beleid?

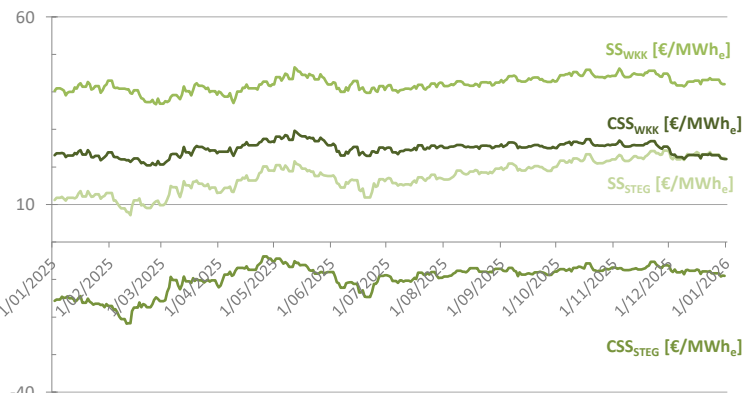

Zowel bij de gebruikers als bij de leveranciers van goederen en diensten lijken de bezorgdheden het sterkst aanwezig te zijn op Vlaams niveau. Als bijkomende opmerkingen, kwamen onder meer volgende elementen naar boven:

- **Aandacht voor systeemdenken met een technologie-neutrale blik:** De verduurzaming van elektriciteit en warmte worden onvoldoende samen bekeken als één geheel. Enerzijds ligt de focus binnen het capaciteitsvergoedingsmechanisme op louter elektriciteitsproductie, zonder stimulans om de restwarmte te valoriseren. Anderzijds wordt er ingezet op overschakelen naar elektrische toepassingen, die als CO₂-vrij worden aanzien, maar met onvoldoende aandacht voor hoe de verbruikte elektriciteit effectief wordt opgewekt. Warmtepompen, warmtenetten en WKK zijn geen concurrerende technologieën, maar complementaire bouwstenen van één geïntegreerd energiesysteem.
- **Aandacht en ondersteuning voor cogeneratie en haar maatschappelijke voordelen binnen de energie- en klimaattransitie:** Bijvoorbeeld in het kader van de opkomende netcongestie-problematiek, waarbij cogeneratie als flexibele, efficiënte, stuurbare elektriciteitsbron uit stockeerbare brandstoffen kan optreden.
- **Complexiteit van bestaande regelgeving** op verschillende beleidsniveaus bemoeilijkt cogeneratie.
- **Start/stop beleid, rechtszekerheid en onzekerheden:** bijvoorbeeld omtrent de evoluties rond het niet toekennen van certificatensteun bij negatieve elektriciteitsprijzen.
- **Biomethaan:** Met een sterke toename de voorbije jaren van het aantal projecten rond biomethaan (alsook het jaarlijks geïnjecteerd volume in het aardgasnet) is het belangrijk dat er werk gemaakt wordt van een kader voor de kwalitatieve valorisatie ervan in een Vlaanderen en België.

VOORUITZICHTEN ENERGIEMARKTEN

2025 werd gekenmerkt door neerwaartse trend in de aardgasprijs, van 40 €/MWh voor de Belgische Cal2026-notering in het begin van 2025 naar 27 €/MWh op het einde van het jaar. Na een daling van de CO₂-prijs (EUA, EU-ETS) in het eerste trimester van 73 naar 60 €/ton CO₂, steeg de CO₂-prijs opnieuw richting 85 €/ton CO₂. De resulterende elektriciteitsprijs voor de Cal2026-notering kende, ondanks de netto toename van de CO₂-prijs, een daling van 91 €/MWh naar 77 €/MWh tegen het einde van 2025. Zie uitgebreide resultaten op onze [ledenpagina](#).

Met dank aan PowerPulse voor de medewerking – www.power-pulse.com

De resulterende **clean spark spread voor een STEG-centrale*** kende, naar analogie van de vorige edities, doorheen het volledige jaar 2025 een **negatieve waarde op basis van de Cal-noteringen**. In tegenstelling tot de clean spark spread voor een STEG-centrale bleef, dankzij de algemeen hogere efficiëntie, de **(clean) spark spread** op basis van de Cal2026-notering **positief voor WKK-installaties**.

Deze positieve (clean) spark spread geeft een algemeen beeld, maar dient uiteraard te worden genvanceerd. De draaiuren van WKK-installaties worden namelijk ook sterk beïnvloed worden door:

- De **lokale warmtevraag**,
- Het (toenemend) aantal (kwart)uren met lage of zelfs negatieve elektriciteitsprijzen op bijvoorbeeld de **day-ahead markt**,
- Het overschakelen naar (voor zover deze aanwezig zijn) power-to-heat technologieën (warmtepomp, elektrische ketel, ...) voor de productie van warmte met behulp van elektriciteit aan **lage elektriciteitsprijzen** op ogenblikken met een hoge penetratiegraad aan elektriciteit uit zon en/of wind,
- Het inzetten op andere opportuniteiten zoals de deelname aan **netondersteunende diensten (flexibiliteit, congestiebeheer)**.

* Uitgaande van continue vollast productie, ENDEX baseload prijsnoteringen voor 2026 en de EUA prijs (EU ETS). Zie uitgebreide resultaten op onze [ledenpagina](#).